

ת"פ 36477/10/13 - מדינת ישראל נגד שבתי מתתיהו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

18 אוקטובר 2015

ת"פ 36477-10-13 מדינת ישראל נ'

מתתיהו

לפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שבתי מתתיהו

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ביאלין אלעזר

ב"כ הנאשם עו"ד שירן ברגמן

הנאשם לא התייצב

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע על סמך הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן. הודיית הנאשם באה לאחר קיום ישיבת הוכחות בה נשמעו ראיות התביעה ונשמעה עדות הנאשם.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, קיבל הנאשם מהמתלון את מספר כרטיס האשראי שלו לצורך התחברות לחברת הלויין "יס", תוך שהוא מתחייב כי בכוונתו לשלם את דמי המנוי בעצמו וכי פרטי האשראי הם לצרכי ביטחון בלבד. בנסיבות אלה החל מחודש אוגוסט 2007 ועד לחודש מאי 2011, השתמש הנאשם בכרטיס האשראי של המתלון לשם תשלום המנוי החודשי לחברת יס וזאת ללא ידיעתו או הסכמתו של המתלון, ובכך חויב כרטיס האשראי של המתלון בסכום של 15,167 ₪. בנוסף, הודיע הנאשם במהלך חודש נובמבר 2009 לנציג חברת "יס" על גניבת ממיר החברה שברשותו, וביום 17.11.09 מסר לנציג חברת "יס" את פרטי כרטיס האשראי של המתלון לצורך תשלום בסך 1,000 ₪ עבור הממיר שנגנב, זאת בהתאם לדרישת חברת "יס" וללא ידיעתו או הסכמתו של המתלון, אשר חויבו ביום

עמוד 1

23.11.09.

במעשיו המתוארים לעיל קיבל הנאשם במרמה סכום כולל בסך 16,167 ₪. הנאשם הורשע בביצוע עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, עבירה על סעיף 17 רישא לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986 וקבלת דבר במרמה, עבירה על סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

במסגרת הסדר הטיעון נשלח הנאשם לשירות המבחן. לא גובשו הסכמות לעניין העונש. הנאשם נשלח לממונה על עבודות השירות.

תסקירי שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן מיום 5.11.14 עלה כי הנאשם כבן 57, רווק ואב לילד בוגר. הנאשם שירת שירות צבאי מלא וכיום אינו עובד ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי. הנאשם התגורר במשך כ-11 שנים בארה"ב, במהלכן החל לצרוך סמים מסוג מריחואנה וקוקאין באופן אינטנסיבי. בעקבות התמכרותו לסמים הסתיימו יחסיו עם בת זוגו ועם בנו והוא שב ארצה. חזרתו לישראל לוותה בקשיים רבים ובמשך תקופה ממושכת היה דר רחוב. הנאשם תיאר שיפור במצבו בשלוש השנים האחרונות, אם כי הוא עדיין חווה קושי כלכלי ונעדר מערכת תמיכה בחייו. לנאשם הרשעה משנת 2006 בגין עבירת סמים לצריכתו העצמית. אשר לעבירות הנוכחיות אמר כי לאור מצבו הכלכלי הקשה ביקש את עזרת המתלון בשימוש בפרטי כרטיס האשראי שלו לצורך ביצוע התקנת המנוי בלבד ולא עבור התשלומים החודשיים עבור המנוי, וכי מחמת טעות חייבה חברת יס את כרטיס האשראי של המתלון, זאת לאחר שהנאשם הודיע על מעבר דירה. תיאור זה אינו תואם את עובדות כתב האישום בהן הודה והורשע. שירות המבחן התרשם כי חרף העובדה שהנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו, הוא מכיר באחריותו היות שבסופו של יום חויב כרטיס האשראי של המתלון. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם מסוגל לגלות אמפתיה לפגיעה שנגרמה למתלון וכי הוא מביע רצון לפצותו, בהתאם למגבלותיו הכלכליות. ביחס לשימוש בסמים מסר הנאשם כי עבר מספר ניסיונות גמילה בארה"ב ובישראל אולם חזר להשתמש בסמים, וכן מסר כי בשנים האחריות נוטל כדורי הרגעה מסוג "קלונקס". עם זאת שלל התמכרות לסמים המצריכה התערבות טיפולית מטעם שירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי הנאשם צורך סמים בכדי לטשטש את מציאות חייו המאכזבת והמתסכלת וכי אלה גורמים המגבירים סיכון להישנות ביצוע העבירות. לעומת זאת העובדה שהנאשם נמנע מלבצע עבירות רכוש חרף מצבו הכלכלי הקשה ויכולתו לגלות אמפתיה כלפי המתלון, הם גורמים המגבירים את סיכויי שיקומו. לאור העובדה שהנאשם שלל צורך בהתערבות טיפולית לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית. לעניין העונש ולאחר שהתרשם כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם, המליץ שירות המבחן על ענישה הצופה פני עתיד לצד פיצוי המותאם ליכולותיו הכלכליות של הנאשם.

מהתסקיר המשלים מיום 4.2.15 אליו הופנה הנאשם לצורך בדיקת האפשרות לגבש עבורו תכנית של"צ, עלה כי הנאשם לא הגיע לפגישה בשירות המבחן עקב בעיה רפואית ולא יצר ביוזמתו קשר עם שירות המבחן. על כן על רקע האבחון שנערך לנאשם במסגרת התסקיר הראשון בעניינו, קבע שירות המבחן כי הוא אינו מתאים לביצוע עבודות של"צ, הדורשות התנהלות יציבה, אחראית שאינה כוללת שימוש בחומרים ממכרים כלשהם.

בתסקיר מיום 12.4.15 גובשה לנאשם בהתאם להנחיית ביהמ"ש תכנית של"צ התואמת את מגבלותיו הרפואיות של הנאשם בהיקף של 60 שעות.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

בעניינו של הנאשם ניתנו מספר חוות דעת, בהן נמצא לא כשיר, בשל העדר אישורים אורתופדיים מתאימים. בחלק מהבדיקות שנערכו לנאשם אצל הממונה נמצא הנאשם נקי מסמים ובחלק נמצאו שרידי סם.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם ביצע את מעשי העבירה במשך תקופה ממושכת וכי מעל באמון המתלונן, וביצע את מעשי המרמה לא להבטחת צרכיו הקיומיים אלא לצרכי מותרות. היא ציינה את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו וטענה כי מדיניות הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם משתנה בהתאם להיקף מעשי ההונאה ומשכס. אשר לענישה, לנאשם עצמו הפנתה לעברו הפלילי, לתסקירי שירות המבחן ולעובדה שהנאשם שלל נזקקות טיפולית ולגורמי הסיכון בעניינו. עוד טענה כי הנאשם הודה במיוחס לו לאחר שנשמעו ראיות בתיק כך שאין לזקוף לזכותו חיסכון משמעותי בזמן שיפוטי. לאור האמור לעיל ביקשה ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה שיכול ותרוצה בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי ופיצוי משמעותי למתלונן בשווי הנזק שנגרם לו.

ב"כ הנאשם טען כי מדובר בעבירת מרמה ברף הנמוך וכי מתחם הענישה נע בין ענישה הצופה פני עתיד לבין מס' חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות. אשר לגזירת העונש בתוך המתחם, ציין הסנגור את הודיית הנאשם על אף שזו שנמסרה על ידו בשלבים מתקדמים של ההליך, את נטילת האחריות מצידו והחרטה שהביע וכן את עברו הפלילי המינורי שהתיישן. הוא הפנה לסיכויי שיקום הנאשם כפי שהם עולים מהתסקיר ולניסיונותיו לנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי, הפנה לבעיות רפואיות מהן סובל הנאשם (נ/1), וביקש להעניק משקל לשיהוי בהגשת כתב האישום ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות. בסופו של דבר ביקש הסנגור להשית על הנאשם עונש מאז על תנאי לצד ביצוע של"צ ופיצוי למתלונן שיחולק לתשלומים בכדי שיוכל הנאשם לעמוד בו.

בפניי תיאר הנאשם את מצבו הכלכלי המורכב, וציין כי היחסים בינו לבין המתלונן תקינים, והביע רצון לפצותו.

דין והכרעה

בבוחני את חומרת המעשים בהתחשב בנסיבותיהם, אני לוקחת בחשבון את העובדה שמדובר במעשים מתוכננים, שיש בהם ניצול של הסיטואציה ושל המתלונן. הנאשם ניצל את היכרותו עם המתלונן ואת נכונותו של זה לסייע לו, ומעל באמונו. עוד לקחתי בחשבון את משך ביצוע העבירות על פני תקופה ארוכה, במהלכה יכול היה הנאשם להימלך בדעתו, אך לא עשה זאת. ביטוי להחלטתו המודעת של הנאשם להתמיד בעבירות ניתן בהתנהלותו האקטיבית ביחס לתשלום עבור הממיר במהלך התקופה. כמו כן שקלתי את העובדה שמדובר במעשי מרמה אשר בוצעו לצרכי מותרות ולא לצרכי קיום, ואת הנזק הכספי שנגרם למתלונן בסכום שאינו גבוה.

במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של קיום חיי מסחר תקינים וכן פגע בחופש הרצון והבחירה של המתלונן ובאינטרס הרכושי שלו וביכולת ההסתמכות על כרטיסי חיוב.

מדיניות הענישה לעבירות שביצע הנאשם כוללת ענישה מוחשית, אם כי עשויה במקרים מתאימים ובסכומים נמוכים להסתפק בענישה צופה פני עתיד לצד של"צ משמעותי.

שני הצדדים הפנו את ביהמ"ש לפסיקה.

מבין פסקי הדין שהציגה המאשימה אני מפנה לת"פ (י-ם) 1547/02 **מדינת ישראל נ' כהן**, בו הורשע הנאשם ב- 43 עבירות של הונאה בכרטיס חיוב ועבירה של קבלת דבר במרמה, בשל שימושים לא כדין בכרטיסי האשראי של הוריו ושל אחותו במשך מספר שנים בהיקף של 20,000 ₪ לצרכי מותרות. על הנאשם שלא פיצה את חברת האשראי נגזרו 6 חודשי ע"ש. מדובר בפסק דין שניתן טרם תיקון 113 ואינו מתייחס למתחמי ענישה.

ת"פ 59889-10-12 **מדינת ישראל נ' אלוני**, במסגרתו הורשע הנאשם בחמש עבירות של הונאה בכרטיסי חיוב, עבירה אחת של ניסיון לקבלת דבר במרמה ו-4 עבירות של קבלת דבר במרמה. לא נדרשה קביעת מתחמים אך למעלה מן הצורך צוין כי בנסיבות העניין המתחם ההולם נע בין חודשיים-שלושה הניתנים לריצוי בעבודות שירות לבין 8 חודשי מאסר.

ההגנה הפנתה לפסיקה במקרים מחמירים יותר שבהם הסתפקו ביהמ"ש בענישה צופה פני עתיד. ת"פ 22675-10-09 **מדינת ישראל נ' סוויסה**, שכלל שבעה אישומים של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, וכן עבירות זיוף ושימוש בכוונה לקבל דבר. העבירות בוצעו במשך 3 שנים, והנאשם שלשל לכיסו 130,000 ₪, כשממעשיו סבלו מספר קורבנות. משסבל ממצב רפואי קשה, לא היה כשיר לע"ש וחלפו שבע שנים מאז ביצוע המעשים, הסתפק ביהמ"ש בענישה מותנית. מדובר בפסק דין שניתן טרם תיקון 113 ואינו מתייחס למתחמי ענישה.

ת"פ 26802-08-11 **מדינת ישראל נ' כליף**, בו הורשע נאשם שעסק בשירותי הוצאה לפועל, זייף 23 שוברי תשלום וקיבל במרמה מאת 23 חייבים את מלוא הסכום הנדרש לתשלום בהתאם לשובר התשלום בסך של 60,000 ₪ כדי שישלמו עבורם אולם לא עשה כן. מתחם הענישה שנקבע נע בין עונש מע"ת לצד של"צ לבין 6 חודשי ע"ש.

לאור כל הנתונים, מתחם הענישה לעבירות שביצע הנאשם נע בין עונש מאסר על תנאי לצד של"צ משמעותי לבין שמונה חודשי מאסר.

לעניין מתחם הקנס, מדובר במעשים שבוצעו משיקולים של כדאיות כספית ומצדיקים ענישה שתעקר כדאיות זו. עם זאת, כבר בעת קביעת מתחמי הקנס נדרש ביהמ"ש להדרש לשיקולי יכולת ובמקרה שלפניי עולה מן הנתונים שהוצגו קושי כלכלי ממשי. משכך מתחם הקנס ינוע בין מאות שקלים ועד 5,000 ₪.

לעניין הפיצוי, מרכיב זה של חיוב כספי אינו מושפע משאלת היכולת או חוסר היכולת של הנאשם, ולאחר שמיעת המתלונן, שוכנעתי כי פגיעתו הכספית הישירה היא בגובה 11,500 ₪ וכי הוא נאלץ לשאת במהלך כל השנים שחלפו בנזק הכספי וזכאי לפיצוי לפחות בגובה נזקיו הישירים.

הענישה הקונקרטית

לא מתקיימים שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם הענישה.

בתוך מתחם הענישה יש חשיבות לנסיבות לקולא ולחומרה שלהן:

ראשית, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, אולם עשה כן לאחר השלמת שמיעת הראיות בתיק, וממילא לאחר שהמתלונן נדרש להעיד. אין בהודייה חסכון בזמן שיפוטי, אך יש משמעות גם ללקיחת האחריות המאוחרת ולהפגנת אמפתיה כלפי המתלונן. הנאשם הביע חרטה וביקש ארכה לתשלום כספים על חשבון פיצוי אך בסופו של דבר למרות אורכות מרובות שניתנו לו, לא עשה כן.

שנית, מאז ביצוע העבירות בין השנים 2007 ועד מחצית 2011 חלף זמן ממושך, שמונה שנים מתחילת ביצוע העבירות, כאשר כתב האישום הוגש לראשונה בחודש ינואר שנת 2013 והותלה פעם אחת עקב קשיים באיתור הנאשם, עד הגשתו בשנית בחודש אוקטובר 2013. לאחר מכן חלף הזמן תלוי בעיקר בנאשם.

שלישית, לנאשם הרשעה קודמת יחידה בעבירת סמים לצריכה עצמית, אשר בוצעה בשנת 2004 ורישומו הפלילי בעניינה התיישן.

רביעית, אני נותנת את דעתי למצבו הרפואי של הנאשם (נ/1 וכן מסמך רפואי נוסף שהוצג היום), ולמצבו הכלכלי הקשה בהתאם להצהרותיו. כמו כן, לנאשם נסיבות חיים מורכבות, לרבות הפיכתו לדר רחוב במשך תקופה.

חמישית, הנאשם מתאר מאמצים לנהל אורח חיים תפקודי למרות כל הקשיים. עם זאת, אינני מתעלמת מכך שהנאשם לא השתלב בהליך טיפולי ושירות המבחן אינו שולל את הסיכון להישנות ביצוע העבירות על ידו.

סוף דבר, בעיקר נוכח הזמן הארוך שחלף כמפורט לעיל, ביחד עם לקיחת האחריות והנסיבות האישיות, ונוכח העובדה שהנאשם אינו כשיר לעבודות שירות, הגעתי למסקנה כי יש מקום להסתפק בענישה הכוללת מאסר על תנאי, של"צ ממשי ופיצוי משמעותי, לצד קנס מתון. הגם שמלכתחילה הוריתי על גיבוש תכנית של"צ בהיקף של 60 שעות, בסופו של דבר אני סבורה כי היקף השל"צ צריך להיות נרחב יותר, בשל העובדה שהמצב הרפואי שהוצג אינו חמור כפי שנטען, הגם שהוא ממשי, ובשל העובדה שניתנו לנאשם אורכות חסד להפקדת סכום כספי על חשבון הפיצוי והוא לא עמד בהן, כך שיש מקום להכבדה ברכיבי ענישה אחרים. בפתח הדיון ניתנה הסכמת הנאשם לשל"צ בהיקף שייקבע ביהמ"ש.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר על תנאי למשך 7 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור את העבירות בהן הורשע.
 2. קנס מתון בסך 750 ₪, או 3 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 2 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1.4.16. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.
 3. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע העבירות בן הורשע. לא יחתום הנאשם, ייאסר לתקופה של 20 ימים.
 4. פיצוי למתלונן, בסך 11,500 ₪, אשר ישולם בעשרה תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1.11.15. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת החיוב לפירעון.
- נמסרו על ידי המאשימה פרטי המתלונן.**
5. בהסכמת הנאשם, ניתן בזאת צו של"צ בהיקף של 100 שעות.
- הצו יבוצע בבית לשובע, ויושלם תוך שנה. הובהרה לנאשם סמכות בית-המשפט לחזור ולגזור את דינו, אם לא יקיים אחר תנאי הצו.
6. ניתן צו כללי למוצגים, לשיקול דעת קצין משטרה.
- זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.**
- המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לשירות המבחן.**

ניתנה והודעה היום ה' חשוון תשע"ו, 18/10/2015 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

אני מעכבת את ביצוע מרכיב השל"צ בלבד לצורך הגשת ערעור, וזאת עד ליום 24.11.2015. לאחר מכן, ככל שלא תינתן אחרת, ניתן להתחיל בהליכי השל"צ.

ניתנה והודעה היום ה' חשוון תשע"ו, 18/10/2015 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת